

[La filosofia política és la investigació sobre la naturalesa, les causes i els efectes del bon i el mal govern]

Una part del fresc *L'al·legoria del bon i del mal govern* (1339) del pintor Ambrogio Lorenzetti

[...] Podem definir la filosofia política com una investigació sobre la naturalesa, les causes i els efectes del bon i el mal govern, i la nostra imatge no només encapsula aquesta recerca, sinó que expressa de manera visual tres idees que estan al cor de la matèria. La primera és que el bon i el mal govern afecten profundament la qualitat de vida humana. [El pintor Ambrogio] Lorenzetti ens mostra [en el seu mural *L'al·legoria del bon i del mal govern* (1339)] com el regnat de la justícia i altres virtuts permeten que les persones corrents treballin, comerciïn, cacin, ballin i, en general, facin totes aquelles coses que enriqueixen l'existència humana, mentre que, a l'altra banda de la imatge, la tirania genera pobresa i mort. Així doncs, aquesta és la primera idea: si estem ben o mal governats té gran rellevància en la nostra vida. No podem girar l'esquena a la política, retirar-nos a la vida privada i imaginar que la manera com som governats no tindrà efectes profunds en la nostra felicitat personal.

La segona idea és que la forma que pren el nostre govern no està predeterminada: hem de fer una tria. Per començar, per quin motiu, al capdavant, es va pintar el mural? Es va pintar a la Sala dei nove —la sala dels nou—, i aquests nou eren el consell rotatiu de nou comerciants rics que governaven la ciutat a la primera meitat del segle XIV. Per tant, no només servia per recordar a aquests homes les seves responsabilitats envers el poble de Siena, sinó també com una celebració de la forma de govern republicana que s'hi havia

establert, en un moment de gran turbulència política en moltes ciutats italianes. La representació del mal govern no era només un exercici acadèmic: era un recordatori del que podia passar si els governants de la ciutat fallaven en el seu deure amb el poble o si el poble no complia amb el seu deure de vigilar els seus representants.

La tercera idea és que podem saber què distingeix el bon govern del mal govern: podem rastrejar els efectes de diferents formes de govern, i podem aprendre quines qualitats conformen la millor forma de govern. En altres paraules, hi ha coneixement polític. Els frescos de Lorenzetti reflecteixen plenament aquesta idea. Com hem vist, el governant virtuós es mostra envoltat de figures que representen les qualitats que, segons la filosofia política de l'època, caracteritzaven el bon govern. Els frescos estan pensats per ser instructius: tenen la finalitat d'ensenyar tant als governants com als ciutadans com aconseguir el tipus de vida que desitjaven. I això suposa, com Lorenzetti segurament creia, que podem saber com es fa.

[...] Quan Lorenzetti va pintar els seus murals, principalment presentava els bons i els mals governs pel que fa a les qualitats humanes dels dos tipus de governants i els efectes que aquestes qualitats tenien en les vides dels seus súbdits. Atès el mitjà pel qual es transmetia el missatge, això potser era inevitable, però en tot cas estava molt en sintonia amb el pensament de la seva època. El bon govern depenia tant del caràcter dels qui governaven —la seva prudència, coratge, generositat, etc.— com del sistema de govern en si. Per descomptat, també hi havia debats sobre el sistema: si la monarquia era preferible al govern republicà o viceversa, per exemple. [...]

—David Miller, *Political Philosophy: A Very Short Introduction*,
Oxford: Oxford University Press, 2-5. Traducció d'Àlex Agustí-Polis.